

Sygn. akt VII U 1710/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2014 r. w Gdańsku

sprawy K. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 7 czerwca 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. i przyznaje ubezpieczonemu K. Z. prawo do emerytury od 23 lutego 2013r.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 1710/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 czerwca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu K. Z. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa. Organ emerytalny podał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów: 22.01.1975 r. do 22.05.1976 r., 04.05.1987 r. do 30.09.1987 r., 01.10.1987 r. do 31.07.1990 r. Organ emerytalny nie uznał również okresów od 01.07.1994 r. do 31.12.1998 r. jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a także nie uznał świadectwa wystawionego dnia 01.08.2006 r. przez Zakład (...) na okoliczność wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z tego względu, iż nie podano w nim Wykazu, Działu i Pozycji załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami).

Odwołanie od powyższej decyzji pozwanego organu emerytalnego wniósł dnia 26 czerwca 2013 r. ubezpieczony Z. K., wskazując, iż w spornym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace: traktorzysty i kierowcy samochodu ciężarowego powyżej (...), a także pracę betoniarza. Wyjaśnił, iż ubezpieczony nie może

ponosić negatywnych konsekwencji tego, że w świadectwach pracy pracodawca (Zakład (...)) nie dokonał adnotacji wskazującej na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach. Ponadto ubezpieczony zarzucił, iż pozwany organ emerytalny nie zaliczył mu okresów pracy w warunkach szczególnych w Spółdzielni(...) S.ze względu na podejrzenie czy jej następcą prawnym jest Gminny Związek (...) w S., a który to Związek wystawiał świadectwa pracy ubezpieczonemu.

W odpowiedzi z dnia 17 lipca 2013 r. na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ emerytalny wniósł o oddalenie odwołania ubezpieczonego, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. W odpowiedzi organ emerytalny zwracał uwagę, iż ubezpieczony udowodnił 26 lat, 9 miesięcy i 19 dni okresów składkowych i nie składkowych jednak nie udowodnił wymaganych 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie 9 lat, 10 miesięcy i 23 dni). Organ emerytalny podał, iż okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy w wystawionym przez siebie świadectwie pracy. Organ ponadto zwrócił uwagę na to, iż nie może zaliczyć ubezpieczonemu okresów pracy w warunkach szczególnych: 22.01.1975 r. – 22.05.1976 r. (tj. 1 rok, 4 m – ce), 04.05.1987 r. – 30.09. 1987 r. (tj. 4 m –ce, 25 dni), 1.10.1987 r. – 31.07.1990 r. (tj. 2 lata 10 m – cy) z tego względu, iż świadectwa pracy zostały wystawione przez Gminny Związek (...) w S. podczas, gdy z treści świadectw pracy wynika, iż ubezpieczony pracował w tym okresie w Spółdzielni (...) Starogard Gdański. Pozwany organ emerytalny w związku z tym z względu na brak wystarczających dowodów powziął wątpliwość co do następstwa prawnego w związku z czym nie uznał ww. okresów. Ponadto pozwany organ emerytalny nie uwzględnił okresów pracy w szczególnych warunkach za okres od 1.07.1994 r. – 31.12.1998 r. (tj. 4 lata, 6 m – cy), z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...), bowiem w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 1.08.2006 r. nie wskazano wykazu, działu i pozycji załącznika do ww. rozporządzenia (a jedynie pracę jako kierowca samochodów ciężarowych powyżej (...)). Organ ponadto zwrócił uwagę, iż między tym świadectwem pracy a zaświadczeniem o zatrudnieniu i zarobkach na druku Rp – 7 z dnia 5.11.2003 r. istniała rozbieżność (w zaświadczeniu widniało „pracownik fizyczny”). Organ podnosił, iż dopiero na druku Rp – 7 z dnia 27.02.2006 r. wskazano, iż ubezpieczony zajmuje stanowisko „kierowcy”.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. Z., urodzony dnia (...), w dniu 15 stycznia 2013 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 23 lutego 2013 r. Ubezpieczony nie pozostaje w stosunku pracy.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – akta ZUS (plik emerytura) k. 1-3

Ubezpieczony składając ww. wniosek dołączył do niego dowody w postaci świadectw pracy i umów o pracę na potwierdzenie, iż w spornym okresie przepracował 15 lat w szczególnych warunkach. Do wcześniejszych wniosków o przyznanie ubezpieczonemu emerytury w obniżonym wieku emerytalnym ubezpieczony również załączył świadectwa pracy.

dowód: akta ZUS plik emerytura k. 1 i następne.

W toku postępowania przed organem emerytalnym ubezpieczony udowodnił zgodnie z ww. decyzją okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 26 lat, 9 miesięcy i 19 dni i 9 lat, 10 miesięcy i 23 dni okresu pracy w warunkach szczególnych (tj. nie osiągnął wymaganych 15 lat).

Na skutek przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego uznać należało jednak, iż ubezpieczony łącznie udowodnił ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 7 czerwca 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15–letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ emerytalny wydając decyzję argumentował, iż nie może uwzględnić okresu pracy w Spółdzielni

(...) Starogard Gdański, gdyż powzięto wątpliwość co do następstwa prawnego pracodawcy. Ponadto organ nie mógł uwzględnić okresu pracy w warunkach szczególnych w przedsiębiorstwie Zakład (...) z tego względu, iż w świadectwie pracy nie wskazano na dokładnego działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów.

dowód: decyzja organu emerytalnego z dnia 7 czerwca 2013 r., akta ZUS –plik emerytura– k. 52

W spornym okresie od dnia 22 stycznia 1975 r. do 22 maja 1976 r. ubezpieczony Z. K. był zatrudniony na stanowisku traktorzysty – kierowcy ciągnika w Spółdzielni (...) Starogard Gdański. Ubezpieczony wykonywał prace polowe, a także przewoził wozil piasek i różne inne materiały , gdyż traktor, którym się poruszał miał doczepioną przyczepę. Praca traktorzysty była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponadto w okresie od 4 maja 1987 r. do 30 września 1987 r. ubezpieczony również pracował jako traktorzysta w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując tożsame co wcześniej prace. W spornym okresie od 1 października 1987 r. do 31 lipca 1990 r. ubezpieczony pracował jako betoniarz. Praca polegała na produkcji płyt betonowych.

Za wskazane wyżej okresy świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawione zostały przez Gminny Związek (...) w S. –następca prawny zlikwidowanego (...).

W okresie od 1 lipca 1994 r. do 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony pracował w Zakładach (...) na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej (...). Ubezpieczony jeździł samochodem ciężarowym marki L. o masie około (...). Rozwoził nim pojemniki na śmieci po całej Polsce. Przywoził materiały służące do ich produkcji . Sporadycznie , w razie awarii , ubezpieczony zajmował się naprawą powierzonego mu samochodu ciężarowego wykonując takie prace jak wymiana resorów, koła, opony, naprawiał oświetlenie. Czas jazdy ubezpieczonego w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego powyżej (...) nie był krótszy niż 8 godzin. Często był dłuższy, ponieważ wyjeżdżał także w dalekie trasy.

Ubezpieczony także za ten okres legitymuje się świadectwem pracy w warunkach szczególnych potwierdzającym pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...).

dowód: akta ZUS plik emerytalny- k. 16 świadectwo pracy w szczególnych warunkach z 1 sierpnia 2006 r, k. 17-19 – świadectwa pracy w szczególnych warunkach z 23 czerwca 2006 r., akta sprawy : zeznania świadków : K. S. k. 31-skrócony protokół, k. 33 nagranie CD , W. T. – k. 3132 skrócony protokół, k. 33 nagranie CD , zeznania ubezpieczonego k. 32 , 29-30 skrócony protokół, k. 33 nagranie CD

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach emerytalnych pozwanego organu w zakresie zarówno ubezpieczonego, oraz aktach osobowych ubezpieczonego ze spornego okresu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków K. S. oraz W. T., bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornym okresie w tym samym zakładzie pracy, w ocenie Sądu zasługuje na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami wnioskodawcy, tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego Z. K. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych

warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. nr 637) z dniem 01 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 01 stycznia 2013 r. celem uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przez ubezpieczonych przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII (W transporcie i łączności) pod pozycją 3 wskazano prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gaśnicowych. Ponadto pod pozycją 2 wskazano na prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...). Ponadto w wykazie A w dziale V (W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod pozycją 4 wskazano na prace zbrojarskie i betoniarskie.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała

Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 23 lutego 2013 r. osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nie składkowy w wymiarze przekraczającym 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i nie pozostaje również w stosunku pracy – co przez pozwanego nie było kwestionowane, a biorąc pod uwagę brzmienie art. 184 ust. 2 ustawy od dnia 01 stycznia 2013 r. pozostaje okolicznością w sprawie bez znaczenia.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy za pracę w szczególnych warunkach – pracę kierowcy traktora oraz pracę betoniarza i pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej (...) – uznać można było sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 22.01.1975 r. do 22.05.1976 r., 04.05.1987 r. do 30.09.1987 r. (praca jako kierowca traktora), 01.10.1987 r. do 31.07.1990 r. (praca jako betoniarz) i 01.07.1994 r. do 31.12.1998 r. (praca jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej (...)).

W ocenie organu ubezpieczony nie przedłożył prawidłowego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych ani też umów o pracę, angaży czy też przeszeregowań. Odnośnie pierwszego z pracodawców wskazał, że wystawił je inny podmiot, odnośnie zaś pracy w S. podniósł, iż brak jest powołania działu i pozycji przepisów resortowych, a nadto w RP 7 z dnia 5.11.2003 r. zakład określił stanowisko jako „pracownik fizyczny” i dopiero w RP 7 z 27.02.2006r. wskazano stanowisko „kierowca „

Wnioskodawca wskazywał, iż nie może ponosić negatywnych konsekwencji za źle wystawione świadectwo pracy przez Zakład (...).

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwo pracy, świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych).

Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego u ostatniego z pracodawców (S.) został potwierdzony zeznaniami świadków – współpracowników ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia – którzy zgodnie wskazali, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 t. Należy wskazać, iż świadkowie ci stanowili wiarygodne osobowe źródła dowodowe dla Sądu, ponieważ pracowali w zakładzie pracy w okresach co do zasady pokrywających się z zatrudnieniem tam ubezpieczonego (świadek K. S. – lata 1992 - 2011, świadek W. T. – lata 1989 – 2005). Bardzo istotna jest także okoliczność, iż świadkowie dokładnie podali, jakie prace wykonywał ubezpieczony. Świadkowie w sposób zbieżny i dla Sądu wiarygodny opisywali rodzaj i dokładne zadania, jakie wnioskodawca wykonywał w spornych okresach. Ubezpieczony, jak wskazywali, pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej (...), rozwoził blachę i narzędzia ślusarskie, a także pojemniki na śmieci. Co więcej świadek W. T. ze względu na pełnioną funkcję potrafił wskazać, iż ubezpieczony nie wykonywał prac, na których oparta była produkcja zakładu tj. prac ślusarskich w warsztacie (gdyż w takim wypadku podlegałby jego kierownictwu). Świadkowie byli zgodni co do tego, że praca wykonywana była w pełnym wymiarze czasu pracy, często powyżej 8 godzin dziennie. W ocenie Sądu Okręgowego świadkowie ci mieli obiektywną możliwość obserwacji pracy ubezpieczonego.

Treść zeznań wskazanych świadków znajduje potwierdzenie w treści świadectwa pracy w warunkach szczególnych oraz zaświadczeniu RP 7 z 2006r., w których to dokumentach stanowisko ubezpieczonego określono jako „kierowca samochodu ciężarowego powyżej (...)”

Brak także podstaw do tego by nie uwzględnić ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych także pracy w (...) w S.. Taki charakter ma bowiem praca na stanowisku kierowcy traktora oraz praca betoniarza.

Okoliczność ta znajduje potwierdzenie zarówno w treści zeznań ubezpieczonego, dokumentacji z akt osobowych, jak i treści świadectw pracy w warunkach szczególnych wystawionych przez Gminny Związek (...) w S., który jest następcą prawnym Spółdzielni (...) Starogard Gdański.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania w spornych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczony K. Z. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze ponad 26 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 10 maja 2013 r. i przyznał ubezpieczonemu K. Z. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 23 lutego 2013 r. (tj. od dnia ukończenia wieku). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w 15 stycznia 2013 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

SSO Elżbieta Zabrocka